

Hora je zelená a rieka tečie

MUKYONG JDPSN

Raz si jeden starší muž sadol oproti mne, dosť zvláštne zapáchal. Niektorí cestujúci vedľa mňa si presadli, ale ja som ostal sedieť. Z fľaše pil vysokopercenčný alkohol a občas ma ponúkal. Priateľsky som odmietol. Bolo jasné, že ten muž je osamotený a hľadá kontakt. Z jeho rozprávania som sa dozvedel, že nemá žiadny domov. Ale predtým mal prácu a ženu, ktorú miloval. Jeho deti žijú niekde v meste, ale už ich dlho nevidel. Vravel, že všetko bolo predtým iné... počúval som ho, občas položil otázku a vyjadril súhlas. S rukami a prstami mi nešikovne predvádzal kúzelnícke triky. Dodal, že to bývalo jeho hoby. „Je dôležité, aby mal človek hoby!“ kričal na každého, kto nastúpil do električky. Chcel sa dostať do mestskej časti Schönefeld, ale vraj to bolo aj tak jedno. Cestoval so mnou až ku zastávke, kde som vystúpil. Ale predtým sme sa priateľsky rozlúčili. Zistil som, že ho kvôli jeho ľahostajnosti obdivujem. Je človekom ako my, so svojou minulosťou, túžbami a plánmi, so smiechom a plačom.

Čo to znamená byť človekom? Všetci hovoríme „Ja“. Ale rozumieme tomuto Ja? V prírode má všetko a všetci svoju úlohu. Tiger, had, kvet... každý rozumie svojej úlohe. Len človek zdá sa, že nerozumie prečo prišiel na svet – a tak stále hľadáme. Hľadáme seba, svoje určenie alebo naplnenie, všeobecné pravidlá a normy, dôvody, možnosti a počiatky, a neustále zmysel života a smrti, vysvetlenia, cit a lásku. Každý to hľadá po svojom. Niektorí z nás chcú zmeniť svet, iní sa usilujú o potešenie a konzum. Niektorí ľudia sa uspokojia s peknými slovami alebo vedeckými teóriami. Niektorí sa zamilujú do hľadania a ostávajú hľadajúcimi. Iní zase zabudnú na to, čo ich viedlo k hľadaniu a čo chceli nájsť. A niektorí nechcú vôbec nič. Keby tu neboli objekty, ku ktorým sa dá tak ľahko priľnúť ako je napr. spánok, jedlo, peniaze, sláva a sex, ktoré nás zamotávajú do života. Týkajú sa nás všetkých. Čím začína pýtanie sa a hľadanie... Jeden múdry človek raz povedal: „Hora je hora a rieka je rieka.“ Je to nesporné. Jasné odzrkadlenie pravdy. Ale ako sa to deje? Ako to funguje a čo znamená prežiť túto pravdu každodenným konaním?

Stačí povedať: „Melón je melón“? Keď chceme vedieť čo melón je, musíme zobrať nožik, odkrojiť si kúsok a zjesť ho: „Aaah skvelé – toto je teda melón.“

Ochutnať, počúvať, jednoducho vykonať čo je potrebné! Musíme dosiahnuť seba, svoje skutočné Ja v tomto konkrétnom momente. To sa môže podariť iba vtedy, ak nevytvárame dobré a zlé, žiadne mám rád a nemám rád. Potom je hora horou a rieka riekou. V okamihu, keď sa vrátíme k svojmu skutočnému ja, rozpoznáme: „Všetko je neustále dokonalé. Nič tu nechýba.“ Keď je tento moment jasný a ten ďalší tiež a potom ten ďalší znova...potom bude náš život jasný. Situácia, naše vzťahy k situácii a naše konanie. Život a konanie sa dostanú do súzvuku s pravdou. Vnútro a vonkajšok sa stanú jedným. Potom hora nie je len horou a rieka riekou, ale jasným odzrkadlením pravdy v nás.

Táto skúsenosť pravdy musí vyrásť v nás: „Hora je zelená a rieka tečie.“ A potom, keď stretneme človeka, ktorý je v núdzi, snažíme sa mu pomôcť. V zene to voláme veľký súcit alebo veľká cesta Bodhisattvu.

„S obnaženou hrudou, bosý prichádza medzi ľudí. Špinavo oblečený, zamazaný popolom, ale predsa sa smeje od ucha k uchu. Bez pomoci mystických síl privádza vyschnuté stromy ku kvitnutiu.“ Mať medzi ľuďmi otvorenú náruč a konať správne, pomáhať tam kde to je potrebné. Bodhisattva prešiel z veľkého Nie do veľkého Áno, takto prekonal všetky prekážky. V bytí Bodhisattvu sa všetko spojilo a všetko stalo živým.

Skutočnosť veľkého súcitu nenachádzame len v Buddhovom životopise, Ježišovom, Gandhiho alebo Matky Terezy či mnohých iných, ktorých mená tu nie sú uvedené. Táto skutočnosť sa nachádza aj v možnosti každého z nás. Môžeme vytvoriť situácie, ktoré nás dostanú do stavu, kedy bez strachu, otvorene a empaticky prijmem svet s otvorenou náručou.

Venujeme sa zenovým cvičeniam, aby sme uvoľnili náš potenciál, ktorý pomôže všetkým živým bytostiam zachrániť sa z biedy a utrpenia. Živých bytostí je nespočetné množstvo a sľubujeme, že ich prostredníctvom všade prítomnej pravdy všetky zachránime. Utrpenia sú nekonečné, sľubujeme, že ich všetky uhasíme. Učenia sú nekonečné, sľubujeme, že sa ich všetky naučíme. Buddhova cesta je nepochopiteľná, sľubujeme, že ju dosiahneme. Prostredníctvom hľadania pravdy, vzdania sa nevedomosti a jej prekonaním vnesieme späť do svojho života žiarivé skúsenosti pravdy. Pochopíme, že jestvuje nepretržite bez závislosti od ničoho, je taká aká je: „Hora je zelená a rieka tečie.“

Jedného dňa bol v kláštore nepokoj. Mnísi východného krídla sa hádali s mníchmi západného krídla o mačku: „To je naša mačka!“ „Nie, ona je naša, veď ju predsa každý deň krmíme!“ A takto to pokračovalo až sa pokým do toho nevmiešal majster Nan-chüan. Vzal mačku a držal ju vysoko nad hlavou. Vo svojej druhej ruke mal nôž. Zvolal: „Vy mnísi! Povedzte mi slovo a zachráňte túto mačku!“ Mnísi nemohli nič odpovedať a tak ju zabil. (14. prípad Wu-Men-Kuana)

Ako mohli zachrániť mačku?

Zenová skúsenosť sa musí spojiť s múdrosťou, aby sa na poli konania prejavila. Potom môžeme zachrániť mačku, majster Nan-chüan do dnešného dňa zdvíha ruku a vraví: „Dajte mi slovo!“

– *Preložili Rasto Benko a Adka Hromadkova*